Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego

# BIULETYN BAŁTYCKI

## WILBI

Nr. Wilno, dnia 31 lipca 1933 r. 134.

ŁOTWA.

Kronika: 1. Sprawa konferencji ekonomiczna państw bałtyckich. 2. Założenie polsko-łotewskiego biura handlowego. 3. Zmniejszanie się eksportu łotewskiego. 4. Wizyta torpedowców niemieckich w Rydze.

ESTONJA.

Kronika: 1. Nowe podstawy budżetu państwowego. 2. Najważniejsze rynki zagraniczne Estonji. 3. Kurs korony a premje eksportowe. 4. Memorjał Izby Rolnej. 5. Uzupełniająca umowa handlowa z Anglją. 6. Apolityczność inteligencji. 7. Zmiany w Uniwersytecie Dorpackim. 8. Memorjał przemysłowców tytoniowych. 9. Obniżenie pensyj przedstawicieli zagranicznych. 10. Handle zagraniczny. 11. Konflikt wytwórni tytoniowych z rządem. 12. Ustawa o wolnej sprzedaży w aptekach. 13. Pokrycie korony estońskiej.

x

x x

---o---

ŁOTWA. Kronika. 1. Sprawa konferencji ekonomicznej państw bałtyckich. "Jaunakas Zinas" Nr.162 / z VII.1933 r./: Dn.25 lipca przybyli do Rygi przedstawicielie organizacyj gospodarczych Estonji i Litwy. Wizyta ich ma na celu przygotowanie się do przyszłej konferencji ekonomicznej państw bałtyckich. Konferencja ta odbyć się ma w sierpniu.

2. Założenie polsko-łotewskiego biura hadnlowego. "Jaunakas Zinas" Nr.158 / z VII.1933 r./: Odbyło się ostatnio posiedzenie sekcji gospodarczej T-stwa zbliżenia polsko-łotewskiego z udziałem importerów, eksporterów i przemysłowców. Na posiedzeniu uchwalono założenie biura handlowego, w skład którego weszliby zainteresowani kupcy i przemysłowcy.

3. Zmniejszanie eksportu łotewskiego. "Jaunakas Zinas" Nr.168 / z VII.1933 r./: Według urzędowych danych statystycznych bilans łotewskiego handlu zagranicznego wykazuje pasywa w wysokości 3,9 miljonów łatów. Cyfra ta obejmuje pierwsze półrocze r.b. W r.1932 w tym samym czasie łotews ki handle zagraniczny wykazywał aktywa w wysokości 9,4 miljony łt. W pierwszym półroczu r.b. importowano towarów za 39 milj.łt. /w r.ub. za 39,2 milj.łt./, eksportowano zaś - za 35,1 milj.łt. / w r.ub. za 48,6 milj.łt./. W r.b. eksport za pierwsze półrocze jest mniejszy od zeszłorocznego o 13,5 miljonów łatów.

4. Wizyta torpedowców niemieckich w Rydze. "Jaunakas Zinas" Nr.163 / z VII.1933 r./: Dnia 3-go sierpnia przybędzie do Rygi eskadra niemiecka złożona z 5 torpedowców. Eskadra ma być w Rydze do 6-go sierpnia.

ESTONJA. Kronika. 1. Nowe podstawy budżetu państwowego. "Waba Maa" Nr.159.: Oddział finansowy ministerstwa Gospodarki opracował formę budżetu państwowego, którą zamierza się wprowadzić w życie przy opracowywaniu budżetu na rok 1934-35; obecny bowiem system budżetowy nie daje możności przejrzystego obrazu co do stanu poszczególnych przedsiębiorstw państwowych oraz pozycyj rozchodowo-przychodowych. Dlatego też zachodzi potrzeba wprowadzenia netto-systemu /jak jest w Danji, Szwecji Austrji, Polsce i Finlandji/. Według tego projektu należałoby podzielić przyszły budżet na dwie części: 1. budżet działalności i budżet majątkowy.

2. Najważniejsze rynki zagraniczne Estonji. "Päevaleht" Nr.199. Handel zagraniczny Estonji w ciągu pierwszego półrocza r.b. zakończył się przewagą eksportu w wysokości 1,3 milj.kor., wykazując stan czynny co do 13 państw i bierny co do 6-ciu. Eksport przewyższa import do państw następujących: Anglja, Francja, Litwa,Belgja, Polska, Finlandja, Danja, import zaś: Niemcy, Łotwa, Szwecja, Rosja, Czechosłowacja, U.S.A.

3. Kurs korony a premje eksportowe. "Maaleht" / organ rolniczy/ z dn.26 lipca r.b.Pismo uważa odstąpienie Estonji od parytetu złota za krok spóźniony, który bynajmniej nie wypełnił luk, poczynionych w życiu ekonomicznem przez politykę dwóch ostatnich ministrów gospodarki: Teemantax i Jürmana. Jeżeli chodzi o rolnictwo, to dotychczasowe postępowanie rządu nie rokuje nam zbytnich nadziei, ponieważ 55% obniżenie korony przyniosło zbyt małe korzyści. Mimo to, jest to pocieszające z tego względu, że zabiezpiecza rolnictwo przed pogorszeniem się sytuacji, a tembardziej jeśli chodzi o premje dla eksportu masła: przed obniżeniem kursu korony wypłacanie ich było niemożliwem. Skarb świecił pustkami. Należałoby jednak dostosować wartość korony nie do waluty obcej, lecz do wartości artykułów rolnych.

4. Memorjał Izby Rolnej. "Waba Maa" Nr.166. Izba Rolna wystosowała do M-stwa Rolnictwa memorjał, w którym żąda zniesienia cła na cukrze, przeznaczonego na wyżywienie pszczół, wychodząc z założenia, że w ten sposób można będzie ułatwić rozwój tak pożytecznej gałęzi gospodarki.

5. Uzupełniająca umowa handlowa z Anglją. "Waba Maa" Nr.165.Dnia 15 lipca drogą wymiany not doszło do zawarcia między sekretarzem Spr.Zagr.Anglji J.Simonem i posłem estońskim Kallasem uzupełniającej umowy handlowej estońsko-angielskiej. 1 punkt przewiduje powiadomienie strony drugiej o zerwaniu umowy na 15 miesięcy przed jej wypowiedzeniem. 2 punkt orzeka, że o ile Anglja zechce zmniejszyć import bekonów, szynek, masła i jaj, przyzna Estonji przysługującą jej część, biorąc pod uwagę ilość importowanych przez Estonję towarów w ciągu lat ostatnich. 3 punkt: Estonja będzie pobierała cło od angielskich śledzi w wysokości 0,022 kor.od wagi 1 kg br., umożliwiając wolną ich sprzedaż w całym kraju, opartą na uczciwej konkurencji. Umowa ta wejdzie w życie w siódmym dniu po wymianie not i będzie ważną przez jeden rok.

Apolityczność inteligencji. W "Waba Maa" z dn.18 lipca ukazał się artykuł p.t. "Apolityczność inteligencji".Streszczenie:Minione referendum wykazało, że estońska inteligencja zupełnie biernie ustosunkowuje się do spraw politycznych. Że prosty obywatel nie potrafił dać dobrej oceny sytuacji, nie mogąc przejrzeć treści konstytucji jest to całkiem zrozumiałe. Nie można zaś tego darować, że inteligencja, a przedewszystkiem akademicka nie wiele wyżej stoi od prostego obywatela. Powód jest jasny. Wszystkie organizacje akademickie utworzone są na podstawie myśli przewodniej: akademikom nie wolno się interesować polityką. Hasło to stało się nawet tarczą ochroną dla ospałości społecznej. Usprawiedliwieniem tej ospałości jest zawsze to samo: "nam nie wolno politykować". Nie będzie miało państwo pożytku z takiego, który dopiero po ukończeniu uniwersytetu zaczyna się rozglądać w tych kwestjach. Akademik już podczas swej pracy uniwersyteckiej powinien się orjentować w tem wszystkiem i zrozumieć, że zamiast: studentowi nie wolno politykować, powinien powiedzieć raczej: "więcej zainteresowania dla politycznych spraw państwa". Wiemy, jakie to będzie miało znaczenie dla kraju.-

---

Z m i a n y w U n i w e r s y t e c i e D o r p a c k i m. "Waba Maa" Nr.168.: Ministerstwo Oświaty i Spraw Społecznych przedstawiło rządowi i kontroli państwa projekt reformy życia gospodarczego Uniwersytetu Dorpackiego. Minister uważa, że dotychczasowy sposób załatwienia spraw gospodarczych Uniwersytetu było utrudniane przez wprowadzenie instancyj pośrednich, co narażało na zbytnie straty. Tak więc rozstrzygnięcie jakiejkolwiek sprawy wymagało przedstawienia jej prokuratorowi, następnie komisji gospodarczej, senatowi. Dla uproszczenia tego minister postanowił skasować komisję gospodarczą, a na jej miejsce wprowadzić urząd dyrektora gospodarczego Uniwersytetu. W ten sposób zaoszczędzi się 1.500 koron.

8. M e m o r j a ł p r z e m y s ł o w c ó w t y t o n i o w y c h. "Waba Maa" Nr.170. Dnia 21 lipca odbyło się zebranie przemysłowców tytoniowych, na którem przyjęto rezolucję, zawierającą żądania tytoniowców odnośnie obniżenia przez rząd ceł importowych dod tytoniu surowego. Jak wiadomo postanowili oni w razie odrzucenia tych żądań zamknąć swe zakłady 1 sierpnia r.b. Obrano delegację, która przedstawi postulaty te naczelnikowi państwa i ministrowi gospodarki.

9. O b n i ż e n i e p e n s y j p r z e d s t a w i c i e l i z a g r a n i c z n y c h. "Waba Maa" Nr.170. Dnia 21 lipca odbyło się posiedzenie rządu, na którem postanowiono obniżyć przedstawicielom zagranicznym dla zrównoważenia budżetu państwowego /wyjątek stanowić będą korespondenci i tłumacze/, w porządku następującym: w Konsulacie Antwerp. - 35%, w poselstwie berlińskiem - 35%, w poselstwie Helsingf. - 10%, w poselstwie kowieńskiem - 5%, w Konsulacie Kopenhag.- 10%, w poselstwie londyńskiem - 10%, w Konsulacie N.York - 10%, w Konsul.paryskiem- 5%, w poselstwie ryskiem - 5%, w poselstwie rzymskiem - 5%, w poselstwie sztokholm.- 10, w poselstwie warszawskiem - 5%.

10. H a n d e l Z a g r a n i c z n y. "Waba Maa". Nr.170. Czerwiec upłynął pod znakiem przewagi eksportu nad importem. Wywieziono bowiem towarów za 3,5 milj.kor., przywieziono zaś za 2,4 milj.kor. W ciągu minionego półrocza roku bież.handel zagraniczny przedstawiał się następująco: eksport -15 milj.kor. import - 13,7 milj.kor.

11. K o n f i k t w y t w ó r n i t y t o n i o w y c h z r z ą d e m. "Waba Maa" Nr.164.: Dnia 14 lipca odbyło się zebranie przemysłowców tytoniowych, na którem postanowiono zwolnić z pracy wszystkich pracowników 15 lipca, by następnie 1-go sierpnia r.b. zamknąć swe pracownie, ponieważ rząd odmówił obniżenia cła na importowany surowiec tytoniowy. Po obniżeniu kursu korony miano zapewnić przemysłowcom obniżenie cła o50- 60 centów od 1 kg. Obecnie jednak rząd obietnic tych nie spełnił. Tytoniowcy postanowili wytrwać na swem stanowisku. W każdym razie "wojna tytoniowa" będzie jedną z najzaciętszych walk w gospodarczem życiu Estonji.

12. U s t a w a o w o l n e j s p r z e d a ż y w a p t e k a c h . "Waba Maa" Nr.164.: Rząd postanowił przedstawić parlamentowi do zatwierxdzenia ustawę o wolnej sprzedaży w aptekach. Dotychczas było w Estonji kilka ustaw z tej dziedziny. Nowa ustawa będzie ich ujednostajnieniem i będzie przystosowana do nowych potrzeb i warunków.

P o k r y c i e k o r o n y e s t o ń s k i e j. "Waba Maa" Nr.169.: Według tygodniowego sprawozdania Banku Estońskiego /15-22.VII/ pokrycie korony wynosiło 19,2 milj.kor. w złocie,0,7 milj. kor. w walucie zagranicznej. Wysokość pokrycia wynosi 46,78%. W poprzednim tygodniu wysokość pokrycia wynosiła 46,42% - 18,7 milj.kor.złota i 0,9 milj.kor.waluty zagranicznej.

------ooo------